

ПРОБЛЕМИ ТА РОЛЬ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ ТА КРЕДИТНОЇ
СИСТЕМИ В РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

УДК 330.341.1 (100)

Андрушків Ірина

к.е.н., доцент

Львівська комерційна академія

м. Львів

СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Анотація

У статті охарактеризовані методи та інструменти, які використовують різні економічно розвинені країни, для стимулювання інноваційної діяльності: державно-приватне партнерство у сфері інновацій, створення технополісів та технологічних парків, спрощення адміністративних процедур, податкові пільги тощо.

Ключові слова: *інноваційна діяльність, зарубіжний досвід, інструменти, податкові пільги.*

Одним із основних рушійних факторів розвитку будь-якого економічного процесу є інвестиційні ресурси. А у поєднанні з інноваціями інвестиції дають вагомий позитивний ефект, оскільки вони не лише збільшують кількість робочих місць і обсяги виробленої продукції, але і знижують вартість одиниці продукції, покращують її якість, підвищують рентабельність виробництва та умови праці.

Питання, які стосуються інноваційної діяльності на протязі останніх років є одними із основних в діяльності ЄС. Варто зазначити і те, що практично у всіх західноєвропейських країнах було прийнято програми, які стосувалися стимулювання інноваційної діяльності. Такі програми, в першу чергу, спрямовані на поширення інновацій.

Наприклад, в таких країнах, як Німеччина, Франція, Великобританія, США, Канада, Японія, Нідерланди, Бельгія, Швеція, Фінляндія реалізуються комплексні стратегії розвитку. Такі стратегії називаються локальними, або регіональними інноваційними стратегіями. Метою стратегій розвитку є стимулювання нових інноваційних підприємств та підтримання вже існуючих [9].

Зазначимо і те, що для стимулювання інноваційної діяльності використовують різні методи та інструменти. Наприклад, такі країни як Франція, Іспанія, Німеччина підтримують інновації підприємств безпосередньо у роботі [7]. Деякі країни використовують опосередковані методи стимулювання інновацій. До таких країн можна віднести Фінляндію, яка є однією із найбільш інноваційних держав світу і тривалий час ефективно використовує субсидії для підприємств, які впроваджують інновації [5].

У розвинених країнах Європи одним із важливих інструментів стимулювання інноваційної діяльності є державно-приватне партнерство у сфері інновацій. Державно-приватне партнерство охоплює різноманітні форми довготривалої співпраці між органами державної влади та приватним сектором і має значну частку у фінансуванні досліджень та розвитку [8].

Найуспішніше державно-приватне партнерство функціонує в Австрії, де розробили і почали втілювати дві програми державно-приватного партнерства Kplus і Kind/Knet, метою яких було зміцнення зв'язків між промисловим сектором та наукою [4]. Ці програми дали змогу розробити конкурентні процедури вибору інноваційних проектів.

Своєю чергою виділимо найважливіші інструменти, які використовуються європейськими країнами для сприяння інноваційній діяльності. Ними є наступні: безпосереднє співінвестування інноваційних інвестицій, створення науково-технічних парків, науково-дослідних установ, центрів трансферу технологій. Також використовуються такі інструменти як спрощення адміністративних процедур, податкові пільги, створення технологічних парків та ін.

У Німеччині значну увагу приділяють сприянню практичної співпраці між наукою та реальним сектором економіки. Велику увагу приділяють розширенню мереж кооперації та об'єднань потенціалу науково-дослідних установ і компаній через створення інноваційних союзів та кластерів. Також в країні започатковано програми та механізми, які мають на меті покращити умови здійснення НДЕКР і прискорити впровадження на практиці інновацій. Для цього були створені програми для сприяння інноваційній діяльності підприємств малого та середнього бізнесу, спеціальні програми підтримки науково-дослідної та інноваційної діяльності, програми підтримки засновників інноваційних компаній тощо [8].

Розвиток інновацій є одним із найважливіших завдань також і у Чехії. В цій країні у впровадженні інновацій важливу роль відіграють прямі закордонні інвестиції. В Чехії державною підтримкою користуються кластери та технокластери, які одержують безпосередню інвестиційну допомогу у формі дотацій, а також фінансування окремих робіт [7].

Ще однією країною, в якій підтримка інноваційних проектів є важливим завданням, є Іспанія. Тут підтримку отримують як локальні, так і регіональні програми розвитку. В цій країні на стимулювання високоінноваційних інвестицій в підприємства, а особливо підприємства малого та середнього бізнесу, у розвиток інноваційного потенціалу підприємств та наукових установ, а також та підвищення кваліфікації людського капіталу на підприємствах спрямовується фінансова допомога у вигляді дотацій [8].

Розглядаючи питання стимулювання інноваційної діяльності в зарубіжних країнах, неможливо обійти увагою діяльність технополісів та технологічних парків, які є досить поширеними в економічно розвинених країнах.

На сьогодні [3] у світі нараховується декілька сотень технопарків різних видів, більшість з яких зосереджено в США, Європі, Японії та Китаї, тобто в тих регіонах, що є економічно найвагоміші та найдинамічніше розвиваються.

Сьогодні в США функціонує понад 140 наукових та технологічних парків, а із 25 найбільших університетів 23 мають наукові парки, де створено сотні компаній і тисячі робочих місць. У Фінляндії нараховується понад 17 парків, у Китаї – понад 53 національні парки (спеціальні технологічні зони), 50 провінціальних парків та 30 парків при університетах. До японського технополісу Tsukuba входить 3 технопарки, понад 50 державних дослідних інститутів [3].

Також зазначимо, що країни-члени ЄС мають великий досвід у наданні податкових пільг, спрямуванні прямих закордонних інвестицій в інноваційні сфери, підтриманні ринку капіталів, удосконаленні системи охорони інтелектуальної власності, утворенні кластерів, установленні державно-приватного партнерства з метою заохочення інновацій, а також навчання персоналу у сфері інновацій.

Варто зазначити і те, що податкові системи різних країн використовують різноманітні засоби стимулювання інноваційної діяльності. А найчастіше країнами-членами ЄС використовуються податкові кредити та повернення податків. На думку деяких авторів [8] можливість використання податкового кредиту застосовується частіше, ніж повернення податків, і передбачається податковими системами Австрії, Бельгії, Данії та Великобританії.

Найбільш ефективним із усіх методів податкового стимулювання, як показує досвід зарубіжних країн, є застосування інвестиційного податкового кредиту для забезпечення технологічного оновлення. Зазначимо, що саме за допомогою цього регулюючого інструменту у Японії, США, Західної Європі, промислово розвинених країнах Східної Азії була забезпечена реалізація моделей інноваційного розвитку економіки. А у Франції для створення нових підприємств податковий кредит використовується і для прискорення розвитку економічно відсталих регіонів, а в Італії – для стимулювання розвитку південних регіонів [2].

Отже, дослідження практики стимулювання, заохочення та підтримання інновацій у економічно розвинених країнах дає нам підстави дійти висновків про те, що кожна країна використовує свої інструменти сприяння інноваційній діяльності.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 01.10.2014 / Верховна Рада України ; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2011. — № 13—14, № 15—16, № 17, ст. 112. — Відомості доступні також з мережі Інтернет : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print1391419053853552> (дата звернення 15.11.14). — Назва з екрана.
2. Коноваленко, Н. В. Інвестиційний податковий кредит як інструмент фінансування діяльності промислових підприємств [Текст] / Н. В. Коноваленко // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). — 2011. — 3(54). — С. 106-111.
3. Чухрай, Н. Товарна інноваційна політика: управління інноваціями на підприємстві [Текст] : підручник / Н. Чухрай, Р. Патора. — К. : Кондор, 2006. — 398

с.

4. Arnold E., Clark J., Bussillet S. Impact of the Swedish Competence Centres Programme 1995–2005 // Vinnova Analysis, 2001.

5. Asheim B. The Role of Regional Innovation Systems In a Globalizing Economy: comparing knowledge bases and institutional frameworks of Nordic clusters // Industrial dynamics, innovation and development / B. Asheim– Elsinore, 2004.

6. Becla, M. Unia finansuje innowacje [Текст] / М. Becla, Т. Jak Zima // <http://www.bankier.pl/wiadomosc/Jak-w-Uniifinansuje-sie-innowacje-1696483.html>.

7. Goglio A. Policies to promote innovation in the Czech Republic / A. Goglio // OECD Economics Department Working Papers. – №498. – July 2006.

Piesiak A. Po prostu to zrybmy! Unia Europejska i wyzwanie innowacyjności [Електронний ресурс]/ А. Piesiak, Р. Świeboda. — Режим доступа : [Текст] [http://www.demoseuropa.eu/upload/editor/demos/ File/Raport%20-%20](http://www.demoseuropa.eu/upload/editor/demos/File/Raport%20-%20) (дата звернення 16.11.2014). — Назва з екрана.

8. Sztaba M. Innowacyjność w regionach a transfer wiedzy / M. Sztaba // Przedsiębiorstwo a Region. – Jarosław: Kolordruk, 2006. – S. 112-116.

УДК 368.03:685.15

Братюк Віра

к.е.н., доцент

Мукачівський державний університет

м. Мукачєво

ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ

Анотація

У статті розглянуто концепцію управління на основі ключових показників відповідно до діяльності страхових компаній, її застосування в системі стратегічного управління страховою компанією.

Ключові слова: *страхова діяльність, антикризове управління, ключові показники, стратегічне управління.*

Сьогодні питанням стратегічного управління підприємствами й компаніями приділяється достатньо велика увага з боку вчених і практиків фінансової справи. Можна назвати праці таких учених, як Є.Ф.Брігхем, І.А.Бланк, М.Д.Білик, Д.Гроппеллі, Дж.Фіннерті, А.М.Поддєрьогін, В.М.Суторміна, О.О.Терещенко та інших. Але питання застосування ключових показників як інструментів стратегічного й тактичного фінансового управління в працях учених розглядалося лише епізодично. Стосовно страхових компаній воно практично не розглядалося. Це зумовлює новизну теми дослідження нашої статті.